

Mehriban Əliyeva, Birinci vitse-prezident

“Qlobal çağırışlara cavab vermək üçün elm, texnologiya və innovasiya zərurətə çevrilib”

Ölkə rəhbərliyinin, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın, Heydər Əliyev Fondunun himayəsi və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə STEAM yanaşmasının məktəblərimizdə tətbiqinə başlanması son illərin ən uğurlu yeniliklərindən biridir.

Hazırda STEAM layihəsi Bakı və Sumqayıt şəhərləri də daxil olmaqla 45 region üzrə 147 ümumtəhsil məktəbindən 25 mindən çox şagird və 800 müəllim olmaqla davam etdirilir.

Dünyada məktəblər bağlanır

Koronavirusun yayılması səbəbindən məktəblərə və universitetlərə getməyən uşaqların, gənclərin və böyükərin sayı sürətlə artır. Bir sıra dünya ölkələri qlobal pandemiyanı dayandırmaq məqsədilə təhsil müəssisələrinin bağlanması barədə qərar qəbul edib. UNESCO-nun aprelin 4-nə olan məlumatına görə, 100-dən çox ölkə məktəblərin

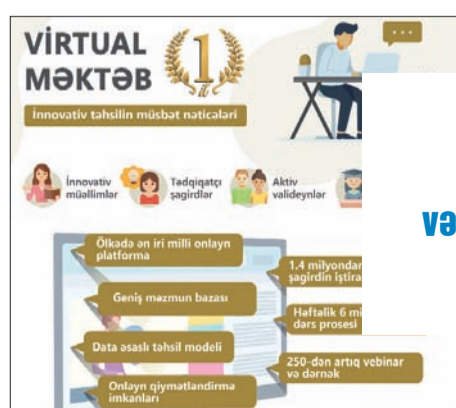
bağlanmasını həyata keçirib ki, bu da bütün dünyada şagirdlərin yarıdan çoxuna təsir edib. Avropanın bir çox ölkələrində COVID-19-un yeni mutasiyalarının yayılması, eləcə də peyvənd gecikmələri səbəbindən virusa yoluxanların sayında artım müşahidə olunur.

⇒ Ardı səh.13

Təhsil işçilərinin vaksinasiyası

Aprelin 6-dək qeydə alınan göstəricilərə əsasən, Bakı və Sumqayıt şəhərlərində 9, Abşeron rayonunda 21 ümumi təhsil müəssisəsinin hər birinin 50 yaşdan yuxarı pedaqoji və texniki heyəti üzrə 90 faizdən çox əməkdaşının COVID-19 əleyhinə birinci doza vaksın vurulması prosesi yekunlaşdırılıb.

Təhsil Nazirliyi olaraq qeyd olunan ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərliyinə və kollektivinə təşəkkür edirik.

**Fasiləsiz
və innovativ təhsil**

⇒ səh.7

**Tərbiyə sistemində
milli-mənəvi dəyərlərə
istinad olunmalıdır**

⇒ səh.12

**“Övladlarımız üçün
gördüyünüz bütün işlərə
gərə sağ olun!”**

⇒ səh.16

Distant təhsilə pandemiyanın törəməsi kimi baxmalıyıq

Aprelin 7-də Təhsil naziri Emin Əmrullayev AzTV-nin "Hədəf" proqramının qonağı olub. Verilişdə pandemiya dövründə tədrisin təşkili, təhsil işçilərinin vaksinasıyası, direktorların işə qəbulu, peşə təhsili, SABAH magistraturası və digər məsələlər ətrafında danışılıb.

Bu qərar vaxtında verilən bir qərardır

– Emin müəllim, əslində son bir ildir yalnız Azərbaycanda yox, dünyada elə bir proses gedir ki, demək olar ki, bütün sahələrdə ənənəvi qaydalar, proseslər dəyişib. Və biz hər an yeni və yaxud da belə deyək ki, qeyri-standart və yaxud qeyri-stabil vəziyyətlə rastlaşırıq. Hətta ənənəvi qaydada qəbul etdiyimiz qaydaları belə dəyişmək məcburiyyətində qalıyıq. Pandemiyanın ən çox təsir etdiyi sahələrdən biri də təhsildir ki, Azərbaycan da elə ilk gündən, yəni, virusun aşkarlandığı vaxtdan bu sahədə öz təcrübəsini, standartını tətbiq etdi. Təbii ki, burada beynəlxalq təcrübənin tətbiqi də qaçılmazdır. Yəni, buna pozitiv nöqtəyi-nəzərdən yanaşsaq son bir il ərzində etiraf etməliyik ki, həm də pandemiya Azərbaycana təhsil sahəsinə distant təhsil kimi təcrübə də qazandırdı. Bu həftə artıq yeni bir qərar qəbul olundu ki, aprelin 5-dən müəyyən sayda şəhərlərdə və 1 rayonda distant təhsilə keçildi. Cəmiyyətdə aydındır ki, bəlkə də sizin üçün də gözləniləndir ki, bu cür qərarlar, birmənalı qarşılanmır. Aprelin 5-i üçün verilən qərar cəmiyyətdə necə qarşılanır və ümumiyyətlə, Təhsil Nazirliyi bu qərarı vaxtında verilən qərar hesab edirmi?

– Mən suala görə təşəkkür edirəm. Sizin də qeyd etdiyiniz kimi ötən ilin təxminən fevral ayının sonlarından – mart ayında başlayaraq dünya bir qeyri-müəyyənliklə üz-üzə qalıb. Və hər bir mərhələyə təbii ki, qərarların verilməsi müxtəlif məntiqə və müxtəlif təhlillərə söykənir. Ötən ilin mart ayının 3-də ilk dəfə Azərbaycanda məktəblər distant təhsilə keçirdi. Həmin zaman biz kifayət qədər

qeyri-müəyyən situasiya ilə üz-üzə idik. Və yaqin ki, insanların böyük əksəriyyəti bunun müvəqqəti olduğunu, may ayında dərslərə qayıdacaqlarını, daha sonra isə növbəti tədris ilində – sentyabrda dərslərin başlanacağına inanırdı. Amma realıq onu göstərir ki, bir ildən artıq bir müddətdir ki, həm təhsil, həm də müxtəlif sahələrdə sizin də qeyd etdiyiniz yeni normal formalaşır. Bu situasiya təbii ki, təhsilə də müsbət təsir etmir.

Təxminən 2 milyona yaxın təhsil alanın, o cümlədən 200 mindən artıq təhsil verənin, ailələrin istər psixoloji vəziyyətinə, istərsə də ümumi situasiyada davranışına təbii ki, verilmiş situasiya ən azı müsbət təsir etmir. Məncə təhsil sistemi həmişə 2 sualın qarşısında qalır. Təhsil sisteminin ən vacib məqsədi olan şagirdlərin davamlı öyrənməsini təmin etmək, ancaq eyni zamanda insan sağlamlığını, həyatını qorumaq. Bu cür, belə deyək, ikitərəfli, iki tərəfi neqativ olan və yaxud bir-birinə əks işləyən bir qərarvermə prosesində təbii ki, bütün istəkləri təmin etmək o qədər də asan deyil və yaxud mümkün də deyil.

O ki, qaldı bu ilin 5 aprel tarixindən Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Şəki şəhərləri və Abşeron rayonunda ümum-təhsil müəssisələrinin müvəqqəti olaraq distant təhsilə keçirilməsinə. Burada bir neçə faktor öz rolunu oynadı. Mən o faktorları qeyd etmək istərdim. Artıq gördüyünüz kimi yoluxma halları 2500-ü keçib. Bunun böyük bir hissəsi – 80%-i sadaladığım şəhər və rayonun payına düşür. Bu, nə deməkdir? Bakı şəhərində biz artıq mart ayının 29-dan başlayaraq orta hesabla günə 10-12 məktəbin distant təhsilə keçirilməsini müşahidə edirdik. Proqnozlara görə bu daha yuxarı rə-

qəmlərə doğru gedirdi. Yəni, istənilən halda, hətta günə 2500-3000 yoluxma olanda Bakı şəhəri üzrə bu yoluxmaların 70-80%-i adicəkilən şəhərin payına düşdüylə halda Bakı, Sumqayıt və Abşeronda məktəblər onsuz da tədrisən müəyyən sayda bağlanırdı. Yoluxma sayının artmaması, təmasların qarşısını almaq üçün bu məktəbləri səhiyyə qurumlarının rəyi ilə distant təhsilə keçirmək məcburiyyətinə düşürdü. Bu, birinci səbəbdir. İkinci səbəb davamiyyət məsələsidir. Davamiyyət məsələsi olduqca vacibdir və yoluxma artıqca təbii ki, ailələr öz övladlarını riskə atmaq və yaxud da evdə yaşlı insanlar olduğuna görə uşaqların məktəbə getməsinə istəmiridilər. Məktəbə gedən uşaqların sayında azalmalar müşahidə olunurdu. Bu, bizim tərəfimizdən həm gündəlik davamiyyət rəqəmlərini toplamaqla, həmçinin məktəblərə aidiyyət qurumlarından həmkarlarımızın səfərlər etməsi ilə izlənilirdi.

Bilirsiniz ki, onsuz da siniflər yarımqruplara bölünməklə fəaliyyət göstərirdi. Həmin qruplardakı uşaqların da yarısından çoxu dərse gəlməyəndə biz artıq şagird öyrənməsinin davamlılığından danışa bilmirik. Bu mənada heç olmasa distant təhsilə keçmək daha məntiqli görünür. 3-cü səbəb çalışırırdıq ki, Təhsil Nazirliyi olaraq ictimaiyyətin də fikirlərini öyrənmək məqsədilə sorğu təşkil edək. Biz özümüz də qeyd etdik ki, bu sorğu təbii ki, elmi-akademik sorğu deyil. Bu tip qərarlar qısa zaman ərzində qəbul edilməlidir. Elmi sorğuların həyata keçirilməsi isə daha uzun hazırlıq tələb edir və s. Sadəcə olaraq cəmiyyətin ilkin, belə deyək, reaksiyasını öyrənmək həm sorğuda 50 mindən artıq insanın iştirak etməsi, həm müxtəlif şərhlərin yazılması bizim bir qə-

Emin Əmrullayev:

“Təhsil Nazirliyi qurum olaraq əyani təhsilə qayıtmaq istəyən ən maraqlı tərəflərdən biridir”

rara gəlməyimizə yardımçı oldu. Yəni, bir qisim valideyn övladını məktəbə göndərmək istərsə də, çoxluq distant təhsilə keçilməsinin tərəfdarı idi. Görünən bu oldu ki, həm davamiyyətə, həm yoluxma sayının artmasına, həm də dediyiniz ümumi ictimai fikrə görə, mən bu qərarın düz və ya səhv yox, uyğun qərar olduğunu hesab edirəm. Çünki bu kontekstdə insanların həyatını, sağlamlığını qorumaq və yoluxmaların sayının artmasının qarşısını almaq üçün düşüncəm ki, bu qərar vaxtında verilən bir qərardır. Təbii ki, növbəti həftələr ərzində eger yoluxma sayı aşağı düşsə Təhsil Nazirliyi qurum olaraq əyani təhsilə qayıtmaq istəyən ən maraqlı tərəflərdən biridir. Yəni, istəyirəm ki, ictimaiyyət də vəziyyəti düz başa düşsün. Həm müəllimlərin, həm də yaşlı valideynlərin sağlamlığını qorumağı da düşünməliyik. Bəzi insanlar qərardan narazı qala bilər. Biz daha çox balanslaşdırılmış qərar qəbul etməliyik. Rayonlarda isə sırf yoluxma sayı hələ ki, səhiyyə qurumlarının, həmçinin bizim rəyimizə görə aşağı olduğuna görə ayrı-ayrı məktəblərdə bu hal baş verdiyi həmin təhsil müəssisələrini distant təhsilə keçiririk. Və belə məktəblər hər gün olur. Amma ümumilikdə istədiyimiz ondan ibarətdir ki, şagirdlərin mümkün qədər optimal formada, belə deyək, öyrənməsini təmin edə bilək.

Distant təhsil daha çox nəticədir, nəinki səbəb

– Necədir sizin qiymətləndirməniz? Bu müddət ərzində distant təhsil Azərbaycan təcrübəsi olaraq özünü doğruldurmu? Çünki sosial şəbəkələrdə də biz bununla bağlı müəyyən iradlara rast gəlirik. Təbii ki, ənənəvi

təhsil distant təhsili əvəz edə bilməz, bu, birmənalıdır. Bununla bağlı sizin özünüz də müəyyən münasibət və fikirlər bildirmisiniz. Distant təhsilin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində bu müddətdə hansı işlər görülmüş və ümumiyyətlə, sizi qane edirmi?

– Sualın yəni, birinci hissəsindən, başlayaq ki, eger əyani təhsil mümkün deyilsə, onda distant təhsil vəziyyətə yeganə çıxış yolumdur. Təbii ki, onun keyfiyyətinin getdikcə artdığını düşünürəm. Çünki ötən ilin mart ayında bizim bir çox müəllimlərimizin demək olar ki, həyatında heç vaxt distant təhsil təcrübəsi olmayıb, tele-dərslər alət yox idi. Mən distant təhsilin ailələr üçün böyük stress və diskomfort yaratdığını bilirəm. Bunu başa düşürük. Məncə, cəmiyyətdə elə təəssürat yaranmamalıdır ki, Təhsil Nazirliyi bunu bilmir və yaxud bundan xəbəri yoxdur. Əslində biz distant təhsilə bütün problemlərin əsas səbəbi kimi deyil, pandemiyanın törəməsi kimi baxmalıyıq. Çünki distant təhsil daha çox nəticədir, nəinki səbəb. Məncə, nə etmək olar sualı daha konstruktiv sualdır. Bəzi problemlərin qısa müddət ərzində həlli təəssüf ki, mümkün deyil. Məsələn, qısa müddət ərzində hər bir qəsəbədə internetin təmin edilməsi obyektiv səbəbdən mümkün deyil və yaxud qısa müddət ərzində bütün müəllimlərimizin hər birinin eyni keyfiyyətlə distant təhsil verməsi kifayət qədər çətinidir. Biz artıq yanvar ayında rəqəmləri paylaşmışdıq, bütün təhsil sistemi üzrə yəni, həm dərslər, həm müxtəlif sual-cavab sessiyaları, həm ali təhsildə olan müəllimlər “Microsoft Teams” platforması üzərindən həftəlik 6 milyona gəlib çatırdı.

Distans təhsilə pandemiyanın törəməsi kimi baxmalıyıq

Emin Əmrullayev:

“Təhsil Nazirliyi qurum olaraq əyani təhsilə qayıtmaq istəyən ən maraqlı tərəflərdən biridir”

← Əvvəlki səh.2

Biz eyni zamanda müxtəlif ölmələrlə başa düşürük ki, distans təhsilə keçid xüsusilə kənd yerlərində və bölgələrdə müəyyən mənada problemlər yaradıb. Ona görə də tələdlərlərin yayımına başlandı. Mən xüsusi vurğulamaq istədim ki, indi ailələrin rolu əvvəlkindən daha çoxdur, həm övladlarının psixoloji nöqtəy-nəzərdən, həm də öyrənməyə dəstək olmaq baxımından. Çünki biz unutmamalıyıq ki, ev mühiti məktəblə bərabər insanın inkişafının ən vacib amilidir. Yəni, nə qədər ki, məktəb mühitində müəllimlər insanın inkişafına töhfə verir, ailədaxili mühit insanın istər mənəvi yetişkenliyinə, istərsə də öyrənmə həvəsinin formalaşması üçün ən vacib amildir. Ona görə verilmiş mühitdə mənə elə gəlir ki, emosiyaları düzgün idarə edib, daha çox verilmiş sualın rəşional düzgün cavabını axtarmalıyıq və birlikdə bu prosesdən çıxmalıyıq. Artıq belə deyək tunelin sonunda bir işıq ucu görünür. Vaksınlaşma prosesi başladığına görə ona doğru sürətlə irəliləməliyik.

Azərbaycan kütləvi vaksınasiya edən həm regionda, həm də dünyada seçilən ölkələrdən biridir

- Yeri gəlmişkən, ümumiyyətlə təhsil işçilərinin vaksınasiya prosesi necə gedir? Təhsil üçün vaksınasiya təşəbbüsü belə deyək də artıq başlayıb.

- Baxın, ötən ilin mart ayında bizim cəmiyyətimizin bir hissəsi COVID-19 virusunun ümumiyyətlə mövcudluğunu qəbul etmək istəmir. Belə insanlar var idi və bu sirr deyil. Bir il vaxt lazım oldu ki, biz bu təhlükənin nə qədər ciddi olduğunu qəbul edək. Vaksınlarla da bağlı proses artıq bir neçə aydır ki, başlayıb. Təbii ki, ən yaxşı xəbər odur ki, Azərbaycan kütləvi vaksınasiya edən həm regionda, həm də dünyada seçilən ölkələrdən biridir. Məncə, bunu belə deyək də, düzgün şəkildə dəyərləndirib istifadə etmək lazımdır. Vaksınasiyaya olan münasibət olduqca vacibdir. Çünki bir çox hallarda insanlar təbii ki, qeyri-müəyyən olan şeylərdən çəkinir, ehtiyat edirlər. Amma bu gün 1 milyondan artıq vaksın vurulubsa və hər hansı bir pis hadisə baş verməyibsə, bir milyon birinci insana, bir milyon yüz minin-

ci insana da bunun hər hansı bir belə deyək, neqativ fəsadlarının olmasını gözləmək düzgün deyil. Vaksınlarla bağlı mənə ikinci mif ondan ibarətdir ki, məsələn, insanların məktəblərinin bağlanması arqumentlərindən biri bu idi ki, eger vaksınlar vurulubsa onda niyə görə məktəblərin distans təhsilə keçirilməsinə qərar verilir. Vaksinin birinci dozadan sonra ikinci dozası 28 gün, daha sonra isə 14 gün lazımdır ki, insanda immunitet formalaşsın. Yəni, 6 həftəlik bir müddət lazımdır. Bunun kifayət qədər uzun və ya qısa bir müddət olması demək çox çətin. Bu, obyektiv bir müddətdir və bunu kimsə daha tez edə bilmir. Ona görə vaksınasiyada bu müddət olduğuna görə nə qədər kim tez edirsə bir o qədər həm özünü həm də ətrafdakılarını riskdən qoruyur. Vaksınlarla bağlı bildiyimiz 3-cü məsələ ondan ibarətdir ki, iki doza vaksın vurmuş və üstündən 14 gün keçən şəxslər həmin virusa yoluxa bilir və bu normaldır. Amma vaksinin məqsədi insanı tam olaraq virusa yoluxmaqdan qoruyur, daha çox yoluxan zaman onun ağır formada keçməsinin qarşısını alır. Dediğim kimi, iki vaksın dozası almış, üstündən 14 gün keçəndən sonra bir nəfərin də hələ ağırlaşması və ya belə deyək dünyasını dəyişməsi faktı qeyd alınmayıb.

Təhsil sistemində də mənə, müəllimlər xüsusilə bu işiq lokomotivi olmalıdır, çünki vaksinin elmi əsası var. Biz elmi əsası olan məsələlərə inanmalıyıq. Vaksınlar vurulduqca təbii ki, qrup immunitetinin formalaşması prosesi gedir və heç olmasa 70-80% insanın ikinci vaksın dozası alıb, üstündən 14 gün keçəndən sonra yəni, biz artıq pandemiyanın yəqin ki, sonu haqqında danışa bilərik. Amma təbii ki, qeyri-müəyyənliklər yenə də çoxdur. Məktəblərdə bu proses gedir, əvvəl biz 50 yaşından yuxarı heyətin vaksınasiyasına başlamışdıq. Məsələn, Sumqayıt şəhərində birinci dozayı vurmuş 50 yaşından yuxarı təhsil işçilərinin göstəricisi 70%-dir. Bakıda bu rəqəm 50%-dən yuxarıdır, Abşeronda 60%-dir. Hər gün bu rəqəmlər dəyişir. Biz məktəblərimizi də gündəlik əsasda ictimaiyyətə paylaşırıq, bölüşürük. O məktəblərdə ki, müəllim və texniki heyətinin vaksınasiya prosesinde iştirakı 85%-dən yuxarıdır biz həmin təhsil müəssisələrini müəyyən mənada təhlükəsiz məktəblər adlandırırık.

Mən əminəm ki, təhsilin bütün sahəsi üzrə 80-90% müəllim və tex-

niki heyət peyvənd olunacaqs, bu şərtlə sentyabrın 15-də ənənəvi tədrisə qayıda bilərik. Əks halda sadəcə hansısa qapanma və dalğalarla pandemiya daha uzun müddət çəkə bilər. Ona görə də ən effektiv yol vaksınasiyadır. Vaksınlar var və “Təhsil üçün vaksınasiya” kampaniyası çərçivəsində vaksınasiya sürətlə gedir. İnanırıq ki, qısa müddətdə bu prosesi tamamlayacağıq.

- Gün ərzində ölkəmizdə yoluxanların 4-6 faizini təhsil işçiləri təşkil edir. Qırmızı xətt necə müəyyənləşdirilir və bu xətt hansı rəqəmin üzərində dayanır? Biz artıq nə zaman həyəcan təbii çalmalıyıq? Yoxsa qeyd etdiyimiz bu rəqəmlər də kifayət ciddi və həyəcanlı göstəricilərdir?

- Bilirsiniz ki, sentyabrın 15-dən məktəblər ənənəvi, hibrid formada başlayandan Təhsil Nazirliyi bu istiqamətdə rəqəmləri toplayır, onları təhlil edir. Bizim bütün qərarlarımız bu təhlillərə əsaslanır. 4-6 faiz məsələsini aydınlaşdırım. Biz hər gün təbii ki, səhiyyə qurumlarından yoluxan şəxslər haqqında məlumat alır və öz məlumat bazamızda həmin şəxslərin fin nömrələri ilə yoxlayıb nə qədər insanın hansı yerlərdə yoluxması ilə bağlı, yəni təhsildə yoluxma coğrafiyasını müəyyən edə bilərik. Nələri görürük? Birinci məsələ ondan ibarətdir ki, təbii ki, 4-6 faiz yalnız məktəblərdə yoluxmur. Müəllimlər də digər vətəndaşlarımız kimi ailədaxilində, nəqliyyatda və digər yerlərdə yoluxurlar. Məktəblərdə yoluxma əsasən, sözün düzü sanitariyeyinə qaydalarına əməl olunmayan hallarda çox müşahidə olunur. Müəllimlər müəllim otağında bir qədər ehtiyac olmadığı halda ünsiyyətdə olublar, hansısa kütləvi şəkildə müzakirələr aparıblar və s. Sözün düzü, belə halların sayı çox deyil, daha çox təhsil müəssisələrindən kənarda baş verir. 6-8 faiz arasında da şagirdlər arasında yoluxma müşahidə edirik. Amma yaxşı xəbər ondan ibarətdir ki, çox az hallar var ki, biz məktəblərdə müəllimlər arasında kütləvi yoluxma müşahidə edirik. Yəni bu hallar olub, bir neçə məktəblərimiz distans təhsilə keçib. Bu da qeyd etdiyim kimi, təhsil işçilərimizdən daha çox ehtiyatlı olmağı, ehtiyac olmadığı halda ünsiyyətdə, belə deyək də təmaslardan yayınmağı tələb edir. Ancaq vaksınasiya prosesinin həyata keçirilməsinin nəticəsində düşünürəm ki, bu risklər dəfələrlə azalacaq. Xüsusilə də vaksın olunmuş insanları nəzərdə tuturam.

Məktəb direktorlarının həm bacarıqları, həm də onların davranışları təhsilin keyfiyyətini müəyyən edən faktordur

- Məktəb direktorlarının seçimi ilə bağlı məsələyə də aydınlıq gətirməyinizi xahiş edirik. Ümumiyyətlə proses necə gedir və bu sahədə Təhsil Nazirliyi hansı addımları atır?

- Hər bir təhsil sistemində, belə deyək də təhsili idarə edən insanların rolu mənə, hamıya aydındır. Məktəb direktorlarının həm bacarıqları, həm də onların davranışları və dəyərləri təhsilin keyfiyyətini müəyyən edən faktordur. Təbii ki, təhsil sistemi olaraq bizim ən çox ehtiyac duyduğumuz vəzifəyə axtardığımız insanlar məktəb direktorlarıdır. Və bu prosesi şəffaf, o cümlədən rəqəbətli etmək bizim əsas məqsədimizdir. Bu məqsədə nail olmaq üçün bir neçə ildir ki, bildiyiniz kimi məktəb direktoru vəzifəsi şəffaf şəkildə elan olunur, obyektiv imtahanlar keçirilir. Belə deyək, istənilən müəllim direktorluğa cavab verən tələblərə uyğun olarsa bu müsabiqədə iştirak edə bilər. Hal-hazırda 600-dən artıq məktəb direktoru yeri vakantdır. Biz

bu vakant yerlərin tutulması istiqamətində imtahanları təşkil etmişik. Məsələn yaxşı tərəfi odur ki, bu seçimlərin aparılması, daha çox insanın prosesə cəlb olunması, təlimlərin keçirilməsi ümumi məqsədimizə çatmağa imkan verir. Amma eyni zamanda da məsələnin ən vacib hissəsi olan davranış və dəyər məsələlərinin ölçülməsi o qədər də bildiyiniz kimi asan məsələ deyil. Bunu yalnız zaman olaraq həmin direktorların fəaliyyətini qiymətləndirməklə biz qiymət verə bilərik. Məsələn, artıq uzun müddətdir ki, məktəb direktorlarının belə deyək müqavilələrinin uzadılması məktəb nəticələri əsasında aparılır. Bu yanaşmalar yəqin ki, davam etdiriləcəkdir. Bəzi hallarda yaxşı müəllimlər bir o qədər yaxşı idarəedicilər olmur. Yaxşı müəllim pis direktor olanda, biz həmin yaxşı müəllimi itirib, belə deyək yaxşı olmayan direktor öldürükdük.

Təhsilin idarəedilməsi öz-özlüyündə kifayət qədər mürəkkəbdir. Yəni məktəb direktoru olmaq o qədər də asan vəzifə deyil. Bununla belə dediyim kimi, ən istedadlı, bacarıqlı, motivasiyası olan insanları düzgün şəkildə seçərək həmin vəzifələrə təyin etməyə çalışırıq.

(Ardı var)

Vaksinasiya həm də təhsil məsələsidir

Təhsil işçilərinin "COVID-19" əleyhinə vaksinasiyaya daha aktiv qoşulması üçün #TəhsilÜçünVaksinasiya həştəq kampaniyasına start verilir.

Hörmətli təhsil işçiləri, vaksin olunmağınıza dair şəxsi sosial hesabınız üzərindən qeyd edilən həştəqi əlavə etməklə foto və ya mətn paylaşaraq kampaniyada aktiv iştirak edə bilərsiniz.

Bu gün #Vaksinasiya həm də təhsil məsələsidir.

Fasiləsiz və innovativ təhsil

“Virtual məktəb”in 1 illik yolu

Ötən il bütün dünyada COVID-19 pandemiyası səbəbindən təhsil müəssisələrinin fəaliyyətində fasilələr yaranarkən, ölkəmizdə təhsilin davamlılığını təmin etmək məqsədi ilə Təhsil Nazirliyi tərəfindən təxirəsalınmadan yeni təşəbbüslərin reallaşdırılmasına başlanılmışdır. Belə ki, atılan çevik addımlardan biri 2 aprel 2020-ci il tarixində hazırda ölkədə ən iri milli onlayn platforma olan “Virtual məktəb”in fəaliyyətə başlaması olmuşdur.

Əhatə - Ümumi təhsil, peşə təhsili, orta-ixtisas və ali təhsil pillələri üzrə təqdim olunan “Virtual məktəb” platforması 1 il ərzində ölkədə innovativ öyrənmə metodlarının və yeni yanaşmaların təhsilə sürətli inteqrasiyasına yol açır və yeni imkanları yaradır. “Microsoft” korporasiyası ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən “Virtual məktəb”də hazırda 1,4 milyondan çox şagird qeydiyyatdan keçib. 2020-ci ildə *virtual.edu.az* saytı “Amazon Alexa” reytinginə əsasən, Azərbaycanda ən çox müraciət olunan top 3 sayt siyahısına daxil olub. 2021-ci ilin yanvar ayında həftəlik dərslərin sayı 6 milyondan artıb, aktiv istifadəçilərin sayı 1,2 milyona keçib.

Milli məzmun - Milli təhsil məzmunu əsasında və Azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş interfeys vasitəsi ilə təşkil edilən məsafədən təlim-tədris prosesində hazırda video və audiodərslər, qrup işləri, məlumat paylaşımı, ev tapşırıqları, qiymətləndirmə, tədris cədvəlləri, bilik yarışmaları, pedaqoji şuralar, monitorinq, nəzarət mexanizmləri kimi geniş imkanlardan istifadə olunur. “Virtual məktəb”də keçirilən dərsləri daha maraqlı və öyrədici formada təşkil etmək məqsədi ilə müxtəlif interaktiv alətlər, tədris məzmunlu resurslar platformaya inteqrasiya olunub. Bununla bağlı, “Virtual məktəb” saytında innovativ müəllimlər üçün öz təhsil məzmunlu bloqlarını təqdim etmək imkanı da yaradılıb. Həmçinin, “Virtual məktəb”də təhsil sistemində məlumat paylaşımına imkan verən vahid mühitin təmin olunması ilə yanaşı, platforma geniş məzmun bazası kimi də fəaliyyət göstərir. Belə ki, bu gün “Microsoft Stream” vasitəsilə yazılan və yüklənən mühazirələr gələcək illər ərzində də əlçatan olacaq.

Peşəkar inkişaf - Platformadan istifadə müəllimlərin İKT-dən istifadə bacarıqlarının inkişafına və tədrisdə rəqəmsal texnologiyaların tətbiqinə şərait yaradır, müəllimlik vəzifəsinə hazırlaşan tələbələr üçün onlayn təcrübə proqramları həyata keçirilib. Peşəkar inkişaf və məktəbdənkənar fəaliyyətin təşkili istiqamətində 22847 nəfər şagirdin iştirak etdiyi 34 dərnsək, 110326 nəfər müəllimin iştirak etdiyi 194 vebinar həyata keçirilib.

Platformanın geniş imkanları - Qiymətləndirmə alətlərinə malik “Virtual məktəb” platforması vasitəsilə IV, VI və IX siniflərdə tədris dili, riyaziyyat və ingilis dili fənləri üzrə keyfiyyət dəyişikliklərini dəyərləndirmək məqsədilə monitorinq qiymətləndirmə təşkil olunub. Bununla yanaşı, cari ilin yanvar ayı ərzində müəllimlər “Virtual məktəb”də təqdim edilən müxtəlif qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə məktəbdaxili qiymətləndirmə həyata keçiriblər.

“Virtual məktəb” istifadəçiləri üçün rəsmi elektron poçt və ödənişsiz virtual saxlanc xidmətləri mövcuddur. Elektron poçt vasitəsilə Təhsil Nazirliyi ilə müəllimlər arasında, müəllimlərlə şagirdlər arasında məktəblərin rahat və təhlükəsiz mübadiləsi aparılır.

Həmçinin ITB həcmində olan virtual saxlanc xidməti vasitəsilə onlayn mühitdə tədrislə əlaqədar faylların saxlanması, paylaşılması və onlayn redaktə edilməsi imkanları təqdim edilir.

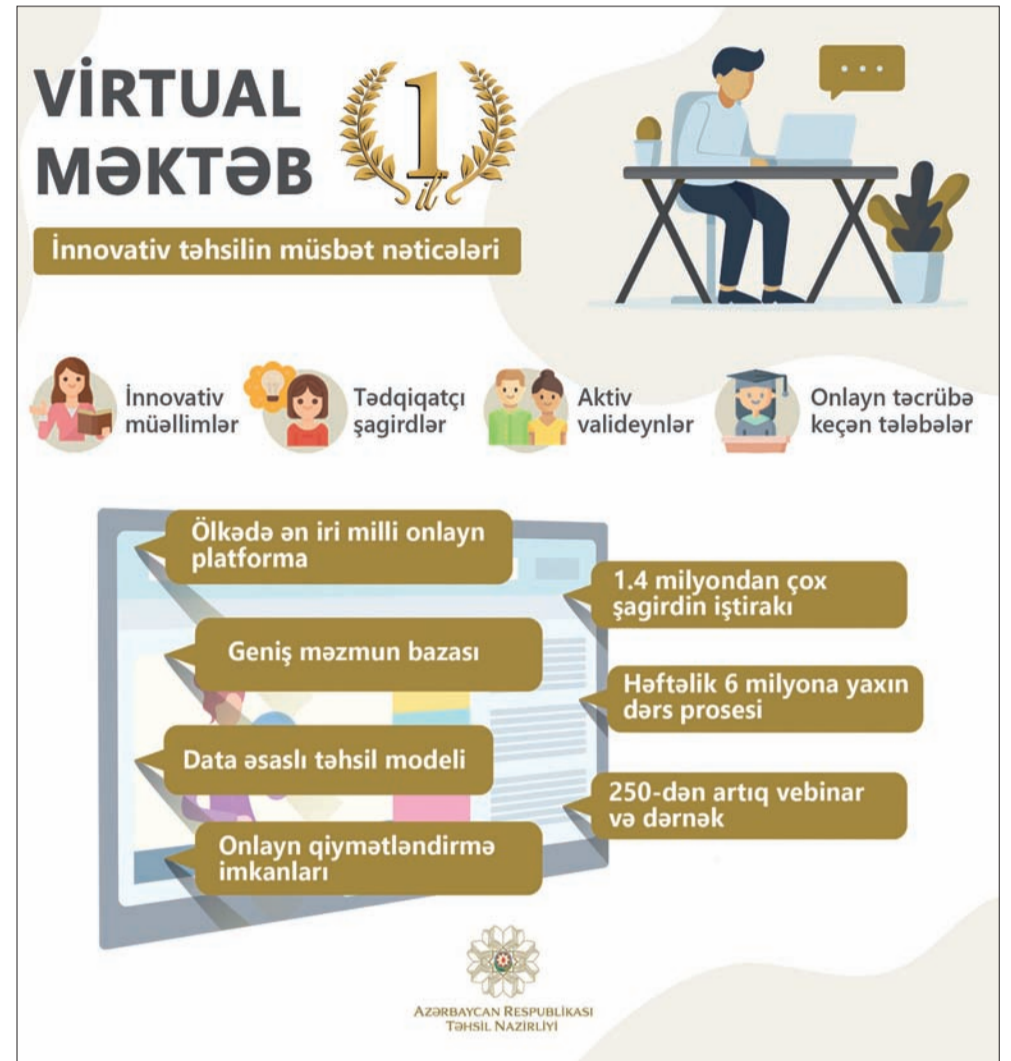
2021-ci il yanvar ayı üzrə statistik göstəricilərə əsasən, platformada ev tapşırığı və qiymətləndirmə modulundan ümumilikdə 1014743 nəfər, rəqəmsal lövhədən 201771 nəfər, ofis proqramları üzrə “Word” proqramından 132900 nəfər, “Excel” proqramından 30627 nəfər, “PowerPoint” proqramından isə 65233 nəfər istifadə edib.

Valideyn nəzarəti - “Virtual məktəb” vasitəsi ilə valideynlər övladlarının tədris prosesini izləyə bilər, bu da öz növbəsində şagird nailiyyətlərinin yaxşılaşdırılmasında öz müsbət rolunu göstərməkdədir. Belə ki, valideynlər platforma vasitəsi ilə şagirdin dərns prosesində iştirakına və nəticələrinə nəzarət edə bilər, ev tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində yaxından iştirak edir, həmçinin, platformada təşkil edilən psixoloji dəstək saatları və digər maarifləndirici vebinar və tədbirlərə qoşula bilərlər.

Azərbaycan təcrübəsinin beynəlxalq səviyyədə öyrənilməsi - Son illər ölkədə təhsil sahəsində rəqəmsal texnologiyaların uğurlu tətbiqi nəticəsində Azərbaycanın “Microsoft” korporasiyasının formalaşdırıldığı, YUNESKO və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının iştirak etdiyi “Təhsilin Rəqəmsal Transformasiyası üzrə Dünyanın Lider Ölkələri” koalisiyasında iştirakı mümkün olub. Koalisiya aparıcı ölkələrin texnologiya liderləri ilə təcrübə mübadiləsi əsasında rəqəmsal transformasiyanın daha effektiv və səmərəli olmasına dəstək olur. “Microsoft” şirkətinin rəsmi internet saytında Azərbaycanın uğurlu rəqəmsal təhsil təcrübəsindən bəhs edən məqalələr dərc olunub. Məqalələrdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən pandemiyanın yaratdığı çətinliklərə cavab olaraq, qısa zaman kəsiyində seçdiyi düzgün strategiya, resurs və texnologiyalar vasitəsi ilə qurduğu onlayn təhsil imkanları barədə ətraflı məlumat verilib.

Data-əsaslı təhsil modeli - Platformada mərkəzləşdirilmiş monitorinq imkanı vardır ki, bu da öyrənmə nəticələrinə çevik reaksiya verərək, vaxtında düzəlişlər etməyə və effektiv tədris strategiyaları qurmağa şərait yaradır. Şagirdlərin testləri necə yerinə yetirdiklərini, hansı fənləri daha yaxşı mənimsdiklərini təhlil etmək üçün “Power BI” aləti vasitəsilə təhlil olunub, boşluqları müəyyən edib, məzmunu lazım olan yerlərdə zənginləşdirməyə imkan verir.

Texniki dəstək - “Virtual məktəb” saytında platformada fəaliyyətin təşkili ilə bağlı müəllim və şagirdlər üçün detallı video təlimatlar təqdim olunur. Həmçinin, platformadan istifadə ilə bağlı əlavə sualı yaranan vətəndaşlar üçün “Virtual Bələdçi” xidməti, 146-4 “Qaynar xətt” xidməti və *teams@tsii.edu.az* elektron poçt ünvanı fəaliyyət göstərir.

- “Virtual məktəb”də hazırda 1,4 milyondan çox şagird qeydiyyatdan keçib. 2020-ci ildə *virtual.edu.az* saytı “Amazon Alexa” reytinginə əsasən, Azərbaycanda ən çox müraciət olunan top 3 sayt siyahısına daxil olub.
- “Virtual məktəb”də keçirilən dərsləri daha maraqlı və öyrədici formada təşkil etmək məqsədi ilə müxtəlif interaktiv alətlər, tədris məzmunlu resurslar platformaya inteqrasiya olunub.
- Peşəkar inkişaf və məktəbdənkənar fəaliyyətin təşkili istiqamətində 22847 nəfər şagirdin iştirak etdiyi 34 dərnsək, 110326 nəfər müəllimin iştirak etdiyi 194 vebinar həyata keçirilib.
- 2021-ci il yanvar ayı üzrə statistik göstəricilərə əsasən, platformada ev tapşırığı və qiymətləndirmə modulundan ümumilikdə 1014743 nəfər, rəqəmsal lövhədən 201771 nəfər, ofis proqramları üzrə “Word” proqramından 132900 nəfər, “Excel” proqramından 30627 nəfər, “PowerPoint” proqramından isə 65233 nəfər istifadə edib.
- “Virtual məktəb” vasitəsi ilə valideynlər övladlarının tədris prosesini izləyə bilər, bu da öz növbəsində şagird nailiyyətlərinin yaxşılaşdırılmasında öz müsbət rolunu göstərməkdədir.
- “Microsoft” şirkətinin rəsmi internet saytında Azərbaycanın uğurlu rəqəmsal təhsil təcrübəsindən bəhs edən məqalələr dərc olunub. Məqalələrdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən pandemiyanın yaratdığı çətinliklərə cavab olaraq, qısa zaman kəsiyində seçdiyi düzgün strategiya, resurs və texnologiyalar vasitəsi ilə qurduğu onlayn təhsil imkanları barədə ətraflı məlumat verilib.
- Platformada mərkəzləşdirilmiş monitorinq imkanı vardır ki, bu da öyrənmə nəticələrinə çevik reaksiya verərək, vaxtında düzəlişlər etməyə və effektiv tədris strategiyaları qurmağa şərait yaradır.
- “Virtual məktəb” saytında platformada fəaliyyətin təşkili ilə bağlı müəllim və şagirdlər üçün detallı video təlimatlar təqdim olunur.

“Yeni çağırışlar” onlayn müzakirə proqramının 14 aprel saat 20:00-da yayımlanacaq növbəti buraxılışının qonağı yazıçı, beynəlxalq bestseller müəllifi Mey Mask olacaq. Mey Maskın bestseller olan “Bir qadın plan qurarsa” kitabı 70-dən çox dilə tərcümə edilib. O, həmin kitabda həyat təcrübəsini, uğur qazanmağın yolları ilə bağlı düşüncələrini, eləcə də övladları İlon Mask, Kimbal Mask və Toska Maskı necə böyütdüyünü, çətinliklərini, uğurlarını və sevincələrini qələmə alır. Bununla o, insanları, xüsusilə qadınları daha uğurlu, daha inadkar, daha təşəbbüskar və sağlam olmağa səsləyir.

Mey Mask “Yeni çağırışlar”da

Mey Mask öz fəaliyyəti ilə informal təhsilin inkişafına xüsusi töhfə verir. O, bir çox cəmiyyət, dərnək, xəstəxana və universitetlərdə yazıçı, sahibkar, qida eksperti və moda simvolu kimi təqdimatlar edir.

Mey Mask maddi mənfəət güdməyən iki qlobal təşkilatın - məktəblərdə tərəvəz və meyvə bağları quran “Böyük yaşillıq” (Big Green) və bir milyondan çox qadını əhatə edən, müxtəlif fərdi peşə inkişafı proqramları və iş geyimləri təqdim edərək iqtisadi müstəqillik

qazanmağa dəstək olan “Uğur üçün geyin” (Dress for Success) şəbəkəsinin elçisidir. 45 ildən çoxdur ki, dietoloq olaraq öz qurduğu qidalanma biznesi təcrübəsi əsasında müxtəlif ölkələrdə çıxışlar edir, bu istiqamətdə məqalələr yazır, məsləhətlər verir. 15 yaşından bəri modellik fəaliyyəti ilə də məşğul olan xanım Mask 60 yaşlarında Times Meydanında yer alan 4 reklam lövhəsinin siması olaraq rekord vurub.

Öz sahəsində üç ölkədə zirvəyə çatan Mey Mask Cənubi Afrika Dietoloq-

ların ilk təmsilçisi, Kanada Məsləhətçi Dietoloqların prezidenti və ABŞ Təşəbbüskar Dietoloqlar, Diyetetik və Qidalanma Akademiyasının sədri olub.

Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və “T-Network” platformasının təşkilatçılığı ilə davam edən proqramın bu buraxılışı da həmişə olduğu kimi Təhsil Nazirliyinin “Facebook” sahifəsi üzərindən Azərbaycan dilinə tərcümə ilə canlı yayımlanacaq. Mey Mask ilə görüşün informasiya tərəfdaşı “Belə belə işlər”dir.

Koronavirus pandemiyası ilə bağlı artıq xeyli müddətdir ki, insanlar evdə qalmağa, izolyasiya olmağa məcburdur. İnsanların uzun müddət evdə qalmaqları onlarda müxtəlif psixoloji pozuntuların yaranmasına səbəb olur. Bütün bu halları nəzərə alaraq Təhsil Nazirliyi 2020-ci ilin aprel ayından başlayaraq evdə qalan şagirdlərin, eləcə də bütün vətəndaşların mənəvi-psixoloji dəstəyə zərurət duyduğu hallarda müraciət edib yardım ala biləcəyi yeni 146-3 “Qaynar xətt”i istifadəyə verdi.

Artıq bir ildir ki, fəaliyyət göstərən “Qaynar xətt” xidmətində vətəndaşlara psixoloji yardımı məktəb psixoloqları həyata keçirir. Diqqətə çatdırmaq ki, vətəndaşlar həftə içi 5 gün, səhər saat 10-dan axşam saat 18:00-a qədər bu xidmətə zəng edərək faydalana bilərlər.

Onu da qeyd etmək ki, bir il ərzində xeyli vətəndaş bu xidmətdən yararlandı. Belə ki, 2020-ci ildə “Qaynar xətt”-ə 4789, 2021-ci il üzrə isə 562 zəng daxil olub. Daxil olan zənglər əsasən yaşlı insanlarda mövcud vəziyyətlə bağlı yaşanan təşviş, ailədaxili və qarşılıqlı münasibətlərdə müşahidə olunan emosional narahatlıq, məktəblərdə evdə mütəmadi olmaqla bağlı ortaya çıxan həvəssizlik, dərxiyə halları, yeniyetməlik dövründə valideyn-övlad münasibətlərində qeyd olunan ünsiy-

yət problemləridir. Bundan başqa abiturientlərdə imtahan həyəcanı, kiçik yaşlı uşaqlarda yığılan enerjinin sərf olunmaması ilə əlaqədar davranış pozuntusu, kiçik yaşlı məktəblilərdə diqqət əskikliyi və hiperaktivlik, yaxın insanın itkisi ilə bağlı depressiv vəziyyətlə əlaqəli də zəng edənlər kifayət qədər üstünlük təşkil edir.

Bəs, vətəndaşlara psixoloji yardım necə göstərilir?

Öncə vətəndaş “Qaynar xətt” xidmətinə zəng edir. Vətəndaşla operatorlar tərəfindən qısa söhbət aparılır. Sonra xüsusi ixtisaslaşmış psixoloq tərəfindən heç bir ödəniş olmadan konsultasiya təşkil edilir. Psixoloq konsultasiya zamanı vətəndaşın hansı istiqamətdə psixoloji yardıma ehtiyacı olduğunu müəyyən edir. Beləliklə, vətəndaşa psixoloqlar tərəfindən yardım göstərilir, onunla mütəmadi olaraq söhbətlər aparılır.

Psixoloqlar daha çox nələri tövsiyə edirlər?

Psixoloqlar müraciət edən valideynlərin bir çoxunun övladlarının onlayn dərslərə adaptasiyası olmaqda çətinlik çəkdiyini deyirlər. Bunu nəzərə alan psixoloqlar valideynlərə təmkinlə uşaqlara gündəlik plan hazırlamağı məsləhət bilirlər. Psixoloqlar həmçinin mövcud vəziyyəti problemlə vəziyyət kimi deyil, ondan səmərəli istifadə etmək haqqında düşünməyi də tövsiyə edirlər. Uşaqlarla səmərəli vaxt keçirməli, onların hobbiləri ilə məşğul olmağın daha faydalı olacağını düşünürlər. Psixoloqlar eyni zamanda ev şəraiti olmasına baxmayaraq, şagirdləri fiziki aktivliyə cəlb etməli olduqlarını da vacib amillərdən hesab edirlər.

Niyazi RƏHİMOV

“Virtual məktəb” üzrə təhsil menecerləri təltif olunub

April 7-də Təhsil Nazirliyi tərəfindən “Virtual məktəb” layihəsi çərçivəsində fəaliyyət göstərən təhsil menecerləri ilə onlayn görüş keçirilib.

Tədbirdə Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Ümumi təhsilin təşkili və idarə olunması şöbəsinin müdiri müavini Orxan Abbasov, Təhsil Sisteminin İnformasiyalaşdırılması İdarəsinin rəisi Vüsal Xanlarov, layihə rəhbərləri və təhsil menecerləri iştirak ediblər.

Görüşdə çıxış edən nazir müavini Firudin Qurbanov “Virtual məktəb” layihəsi çərçivəsində görülən işlər barədə məlumat verib, 2020-ci ilin aprel ayından etibarən layihədə göstərdikləri səmərəli fəaliyyətə görə təltif edilən təhsil menecerlərini təbrik edib və onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Daha sonra layihə çərçivəsində təhsil menecerlərinin fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verilib. Qeyd edilib ki, 1 il ərzində ölkədə innovativ öyrənmə metodlarının və yeni yanaşmaların təhsilə sürətli inteqrasiyasına yol açmış “Virtual məktəb”də yaradılan imkanlardan istifadə üzrə müəllim və şagirdlərə dəstək göstərmək məqsədi ilə təhsil menecerləri fəaliyyətə başlayıb. Hazırda ölkə üzrə 62 menecer “Virtual məktəb” üzrə fəaliyyət göstərir. Hər bir menecer aid olduğu şəhər və region üzrə şagirdlərin ümumi 9 minlik böyük qruplarına, eyni zamanda, müəllimlərin böyük qruplarına nəzarət edir. Böyük şagird qruplarında menecerlər təhsilalanları mərkəzləşdirilmiş tədbir, müsabiqə və yarışlar haqqında məlumatlandırır, təhsillə bağlı material və təlimatları paylaşaraq, ümumi prosesə nəzarət edirlər. Müəllim region qrupları üzrə isə menecerlərin əsas fəaliyyəti təhsilverənlərin platforma üzrə çətinliklərinə kömək etmək, müvafiq təlimatlar vermək və mərkəzləşmiş şəkildə idarəetməni təşkil etməkdir. Təhsil menecerləri eyni zamanda, regional təhsil şöbələri ilə sıx əməkdaşlıq quraraq, region üzrə platforma ilə bağlı olan bütün sualların layihə mərkəzinə çatdırılmasına və qısa zamanda həllinə dəstək olurlar.

“SABAH qrupları” layihəsi Nobel festivalının tərəfdaşdır

Təhsil Nazirliyinin “SABAH qrupları” layihəsinin tərəfdaşlığı ilə “Gələcəyi ixtira edəkən” adlı II Orta Asiya Nobel Festivalı (Central Asia Nobel Fest) keçiriləcək. Nobel mükafatı laureatları Azərbaycandan və Mərkəzi Asiyadan olan tələbələr üçün həvəsləndirici video çəkəyi, həmçinin gənc tədqiqatçıları II Nobel Festivalında və Nobel Mühazirələri Həftəsində iştiraka dəvət etməyi qərara alıblar.

İki hissədən ibarət olan, Nobel mükafatı laureatlarının və görkəmli alimlərin iştirakı ilə planlaşdırılan onlayn elmi simpozium 7-9 və 12-16 aprel tarixlərində baş tutacaq.

Qeyd etmək ki, Orta Asiya Nobel Festivalı hər il 40 ölkədən minlərlə tələbə və professoru, 5 Nobel mükafatçısını, 3 İnkişaf Mükafatı laureatını, onlarla dünya alimini, eləcə də tanınmış mütəxəssisləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərini və əsas mütəxəssisləri bir araya gətirən misilsiz bir elm və təhsil tədbiridir.

Festival çərçivəsində alimlər bütün Orta Asiya və Qafqazdan olan elmi ictimaiyyət və tələbələr üçün çıxış edəceklər.

Çıxışları izləmək üçün qeydiyyat linki: <https://nobel-fest.in-policy.net/phone/index.html>

Qarabağ gündəliyi

Vətən müharibəsi. Danışıldıqca necə böyük qəhrəmanlıqların ortaya çıxdığı, torpaq həsrətinə, məğlubiyyət acısına, insan və ərazi itkisindən qaynaqlanan ruh düşkünlüyünə 44 gündə son qoyan bir savaş. Üstündən keçən hər gün, ay onun barəsində deyiləcək sözü azaltmır, əksinə hər ötən dövr 44 gündə necə zəngin bir tarix yazdığımızı bir daha gözlər önünə gətirir. 30 illik ağrını zaman aşımına məruz qalmadan ürəyində daşıyan millət həsrətinin, kədərinin, bütün acılarının üstündən zəfərlə xətt çəkdi. Bu şanlı tarixi yazanlar arasında müəllimlər, təhsil işçiləri də var. Biləsuvar Peşə Liseyinin coğrafiya müəllimi Nicat Nuriyev, psixoloqu İqbal Qəhrəmanov və istehsalat təlim ustası Elsevər Salayev də bir an belə düşünmədən qəhrəmanlıq tarixinin bir parçası olmağa tələsdilər. Üçü də vətənin çağırışına qoşuldu, savaşı və qaliblər cərgəsində geri döndülər. Nicat Nuriyev və İqbal Qəhrəmanov qazi, Elsevər Salayev isə veteran kimi. Onlardan biri, Liseyin psixoloqu İqbal Qəhrəmanov “Azərbaycan müəllimi”nin növbəti qazi qonağıdır.

Qalib ölkənin qəhrəman müəllimi

İqbal Qəhrəmanov:

“Düşmənlə üz bəüz gəldiyimiz, aradakı məsafənin 3-4 metrədək azaldığı vaxtlar olurdu”

Hər döyüşdən sonra...

İqbal müəllim Biləsuvarda doğulub. 1976-cı ilin aprelində. Bu ayın 12-də 45 yaşını tamam olub.

Bakı Dövlət Universitetinin Sosial elmlər və Psixologiya fakültəsinin məzunudur. Artıq 25 ildir Peşə liseyinin psixoloqudur, psixologiyadan dərslər deyir.

Hərbi xidməti quru qoşunlarında keçib. Universitetdə təhsil alarkən Hərbi kafedra olduğundan zabit kimi hələ tələbəyə yetişməyə başlayıb. Buradakı təhsili ona piyadaların böyük komandirinin siyasi məsələlər üzrə müavini vəzifəsini tutmağa imkan verib.

Zabit olaraq Vətən müharibəsində də kənar qalmayıb. Ən ön sra-larda yerini alıb. Komandir müavini olaraq müharibənin ilk günlərindən – sentyabrın 29-dan cəbhədə olub: “Sentyabrın 28-də çağırış alan kimi

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinə müraciət etdim. Ağcabədidə təlimlərə qatıldım. Təlimlərdən dərhal sonra cəbhəyə yollandıq. Füzuli, Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı istiqamətində gedən döyüşlərdə iştirak elədim. Oktyabrın 24-də Qubadlı uğrunda döyüşdə yaralandım və məcburən döyüşü tərk etməli oldum”.

Keçdiyi döyüş yolu o qədər uzun olmasa da, müharibə haqqında təəssürat yaratmağa imkan verir: “Müharibə və onun dəhşətlərini unutmamaq asan deyil. Baxmayaraq ki, ən öndə gedən biz deyildik. Bizdən əvvəl kəşfiyyatçı dəstə gedir, biz onları izliyorduk. Ona görə də döyüşlərimizin hamısı itki ilə nəticələnirdi. Tez-tez düşmənlə üz bə-üz gəldiyimiz, aradakı məsafənin 3-4 metrədək azaldığı vaxtlar olurdu. Məsafənin azalması qorxmurduq. Artıq artilleriya zərbələri və ətrafımıza səpələnən qəlpələr də qorxut-

murdu bizi. Elə alışmışdıq ki, partlayış səsləri, ağır döyüş səhnələri görmümüzə adılmışdı”.

Bunun dəhşətli döyüş səhnələrini əlşməyə, yoxsa mövcud reallıqla barışmaqı olduğunu anlamaq isə çətin deyil. İşğal altında illərdir inildəyən ərazilərimizi azad etməyin başqa yolu olmadığından İqbal müəllim kimi yüzlərlə, minlərlə gənc qanlı savaş reallığı ilə barışmış görünə də, bunun elə də asan olmadığını bildirdilər. İqbal müəllim etiraf edir: “Müharibə çox çətindi. O qədər dəhşətlidir ki, hər döyüşdən sonra sağ-salamat qaldığımızı təəccüb edirdim”.

Mərmii yarası

Nəhayət, döyüşlərdən biri onu təəccübləndirməyib. Oktyabrın 24-də iştirak etdiyi həmin döyüşün Vətən müharibəsində düşmənlə güllə atdığı son döyüş oldu. O da bu

müharibənin bir çox qazisi kimi, artilleriya atəşi nəticəsində yaralanıb. Huşunu itirən döyüşçünü döyüş yoldaşları ordan uzaqlaşdırıb: “İrəliyə getmək tapşırığı almışdıq. Əmri yerinə yetirməliydik. Hər birimiz nəyin bahasına olursa-olsun, tapşırığı icra etmək istəyir, bu istəklə irəli atılmağa tələsirdik. Qubadlı istiqamətində gedən döyüşlərdən birində yaralanmışam. Artilleriya partlayışı oldu və məmni məni də tutdu. Sadəcə yaralandığımı anladım. Sonra huşumu itirdim. Məni döyüş bölgəsindən döyüşçü yoldaşlarım uzaqlaşdırıb”.

İqbal qəhrəmanlıq olan müəllim

Müharibənin yaraları sarıdır. Savaşda bir yumruğa dönüb düşmənlə tarixi cavabını verən millət artıq müharibənin yaralarını sarımağa başlayıb. İqbal müəllimin də yaraları var.

Füzuli Diaqnostika Mərkəzində, Şirvan Mərkəzi xəstəxanasında ağır günlər keçirib. Düzdür, indi də ağrıları davam edir. Ancaq artıq qalib ölkənin qəhrəman müəllimi olmağın haqlı qürurunu da yaşayır.

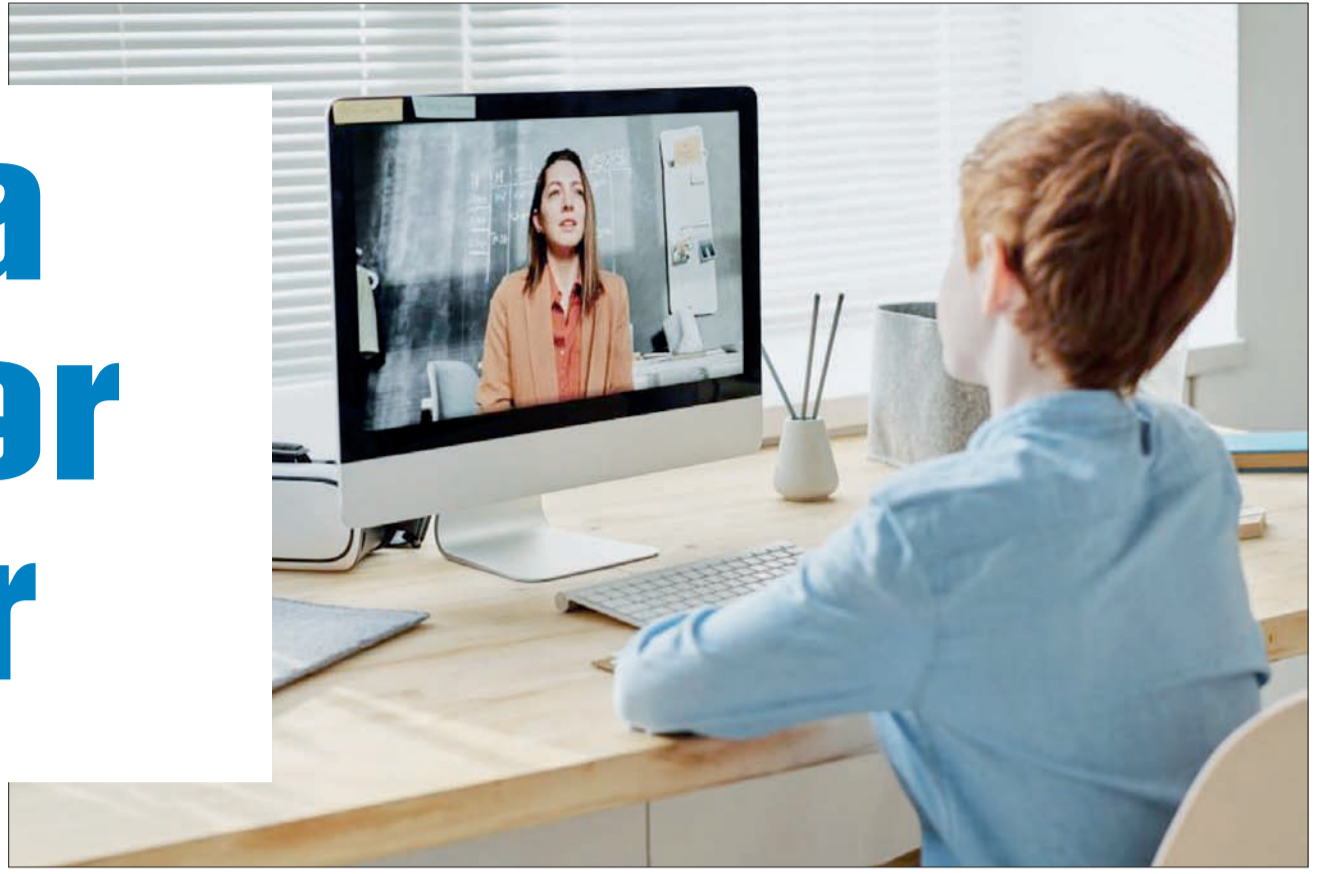
İndi də qəhrəmandır. Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamlarına əsasən “Cəsur döyüşçü”, “Füzulinin azad olunmasına görə” və “Cəbrayılın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilib.

Vətən müharibəsi başa çatdı. Bu savaşda da bəxtinə şəhidlik yazılanlar, qədərli qazilər çox oldu.

İqbal – bəxtigötürən deməkdir. Bəxti gətirib bu savaşda aldığı yaralara baxmayaraq salamat qalmaq bacaran qəhrəman müəllimlərdən sadəcə biridir. İqbal Qəhrəmanov da. Sadəcə təkcə təhsil sisteminin deyil, millətinin qürur mənbəyi olan minlərlə qəhrəmandan biri.

Ruhyyə DAŞSALAHLI

Dünyada məktəblər bağlanır

Təhsil sistemləri distant tədrisə keçir

Bu cür vəziyyət bir çox ölkələrin təhsil sistemlərinin tədris prosesinin bütün iştirakçılarının sağlamlığının qorunmasını ümdə vəzifə kimi qarşıya qoyur. Ayrı-ayrı ölkələrdə məktəblərin təcili surətdə bağlanması və məsafədən tədrisə keçid baş verməkdədir.

◀ Əvvəli səh.1

Ukrayna. Avropa ölkələri ilə birlikdə ukraynalılar da koronavirus pandemiyasının üçüncü dalğasını yaşayırlar. Son günlərdə yeni xəstələrin sürətli artımı qeydə alınır. Koronavirus pandemiyası Ukraynada rekord qazanır. Ukraynada pandemiya zamanı 1,7 milyondan çox insan xəstələnib, onlardan 33 mini ölüb. Aprelin 5-dən etibarən paytaxt Kiyev və digər iri şəhərlərdə bütün məktəblər və uşaq bağçaları bağlanıb. Yeni məhdudiyətlər ən azı aprelin 16-dək qüvvədə olacaq.

Fransa. Aprelin 5-dən karantin tədbirlərinin sərtləşdirilməsi ilə əlaqədar ölkədə məktəblər, uşaq bağçaları və kolleclər üç həftə müddətinə fəaliyyətini dayandırıb. Dərslərin məsafədən tədrisinə start verilib. Aprelin 12-dən isə uşaqlar iki həftəlik bahar tətlinə gedəcəklər. Müəssisələrin yenidən işə başlaması aprelin 26-na planlaşdırılır. Bununla yanaşı, tələbələr həftədə bir gün universitetlərə getməyə davam edə biləcəklər. Bundan əlavə, ölkənin

19 bölgəsində fəaliyyət göstərən karantin rejimi Fransanın bütün bölgələrinə genişləndiriləcək və yaxın dörd həftə ərzində qüvvədə olacaq. Beləliklə də təhsilçilər yalnız mayın əvvəlindən tədrisə siniflərə qayıtmaq üçün gözləməli olacaqlar.

Bu qərar Britaniya koronavirus ştapının yayılmasının güclənməsi ilə əlaqədar qəbul edilib.

Sloveniya. Sloveniya hakimiyyəti aprelin 1-dən 11-dək karantin rejiminin sərtləşdirilməsi və koronavirusla yoluxanların sayının artması fonunda təhsil müəssisələrində tədrisin müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə qərar qəbul edib. Bu barədə Nazirlər Kabinetinin növbəti sessiyasının yekun protokolunda deyilir. Aprelin 1-dən 11-dək ölkədə bütün uşaq bağçaları, məktəblər və universitetlər yenidən bağlanıb.

Estoniya. Martın 11-dən ölkədə elan olunmuş xüsusi karantin rejimi ilə əlaqədar olaraq məktəblər tamamilə distant təhsilə keçirilib. Uşaqları uşaq bağçalarına yalnız

ehtiyac olduqda götürmək tövsiyə olunur. Məhdudiyətlərin aprelin ortalarında davam edəcəyi bildirilir.

Təhsil və Elm naziri Liyna Kersna bildirib ki, Estoniya hökuməti ölkədə mövcud olan məhdudiyətlərin aprelin 25-dək uzadılması qərarına gəlib. O, həmçinin təsdiqləyib ki, elmi şura hökumətə 26 apreldən - məktəb tətilinin başa çatacağı vaxtdan xəstəlik göstəricilərinin aşağı olduğu bölgələrdə tədrisə məktəblərin açılmasına baxılmasını təklif edib. Lakin hökumət bu barədə hər hansı qərar qəbul etməyib. Nazir əlavə edib ki, yoluxma azalacağı təqdirdə belə, bütün sağirdlər məktəbə qayıtmayacaq. Bu proses mərhələli şəkildə həyata keçiriləcək.

Braziliya. Bu ölkədə koronavirusla bağlı vəziyyətin xüsusilə ağır olduğu bildirilir. Ölkə üzrə məktəblərin böyük qismi, xüsusən də dövlət müəssisələri tədrisi distant formada davam etdirir. Bir çox müəssisələr uşaq bağçalarının açılmasını tənqid edirlər, çünki bu yerlərdə yoluxma riskinin yüksək olduğuna inanırlar və vəziyyət daha da ağırlaşır ki, orada daimi test sistemi yoxdur. Ekspertlər mümkün qədər uzun müddətə məktəbəqədər təhsil müəssisələrini açmağa çağırırlar.

Moldova. Aprelin 3-dən etibarən Moldovanın ən böyük şəhərlərində karantin rejiminin sərtləşdirilməsinə başlanılıb. Yeni məhdudiyətlər çər-

çivəsində bütün təhsil müəssisələrinin distant tədris formatına keçirilməsinə qərar verilib. Məhdudiyətlər mayın 30-dək tətbiq olunacaq.

Avstraliya. Pandemiyanın yeni ştaplarının yayılması ilə əlaqədar olaraq aprelin əvvəllərindən ölkənin bir çox ştatlarında orta məktəbləri bağlamaq və vəziyyətdən asılı olaraq distant təlimə keçmək qərarına gəliblər.

Çexiya. Avropanın virusa ən çox məruz qalan ölkələrindən olan Çexiya Respublikası da karantin tədbirlərini sərtləşdirməyə qərar verib. Yeni tədbirlər nəticəsində azyaşlı uşaqlar üçün uşaq bağçalarının, məktəblərin və fiziki məhdudiyətli insanlar üçün təhsil müəssisələrinin bağlanması barədə qərar qüvvədə qalır.

Türkiyə. Son günlərdə Türkiyədə də virusa yoluxma hallarının artmasında ciddi artım müşahidə olunur. Ankarada son həftə ərzində xüsusilə gənc əhali arasında COVID-19 hallarının sayının artması təhsil və təlim sahəsində bəzi əlavə tədbirlər görməyi tələb edib. Ankara məktəblərinin V, VI və VII sinif, eləcə də liseylərə hazırlıq üzrə IX, X, XI sinif şagirdlərinin aprelin 5-dən distant təhsilə keçməsinə qərar verilib.

Gürcüstan. Ölkənin qərbində epidemioloji vəziyyətin gərginləşməsi ilə əlaqədar olaraq bir sıra bölgələrdə məktəblər və uşaq bağçaları yenidən bağlanıb. Aprelin 4-dən Ozurgeti və Lançxuti rayonlarının 10-a yaxın kəndində bütün məktəblər və uşaq bağçaları bağlanıb. Məhdudiyətin 2 həftə davam edəcəyi qeyd olunur.

BMT-nin baş katibi Antonio Qutyerəş dövlətləri koronavirus infeksiyası pandemiyası şəraitində təhsilin qorunmasına çağırır. Onun sözlərinə görə, bu gün epidemioloji məhdudiyətlər səbəbindən məktəblərin bağlanması demək olar ki, 1 milyard şagirdə təsir edib. “Bu dönüş nöqtəsindən mən bütün ölkələri təhsilin qorunmasına və bərpa dövründən təhsilə çıxış imkanlarında fərqləri azaltmağa, rəqəmsal rabitə kəməllərini genişləndirmək və tədris prosesinin təşkilini yenidən düşünmək üçün istifadə etməyə çağırıram”, - deyir o, aprelin 2-də Twitter-də yazıb.

Oruc MUSTAFAYEV

“Övladlarımız üçün gördüyünüz bütün işlərə görə sağ olun!”

Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan və müəllimlik missiyasını özünün şəxsi işi hesab edən soydaşlarımız fəaliyyətləri ilə qürur mənbəyidir. Vətəndən uzaqlarda öz pedaqoji məharəti ilə yerli əhəlinin rəğbət və hörmətini qazanan həmvətənlərimizdən biri də ABŞ-ın Texas ştatının Hyuston şəhərində müəllimlik edən Nəseh Mirqələm oğlu Mirzadədir.

Azərbaycanlı gənc Amerikada “İlin müəllimi” adına layiq görüldü

Nəseh hazırda ABŞ-ın Hyuston ştatında "Harmony Science Academy - Sugar Land" (HSA-SL) orta məktəbində amerikalı uşaqlara riyaziyyat fənnini tədris edir. Bu məktəb təbiət elmləri, texnologiya, mühəndislik və riyaziyyata yönəlmiş yüksək keyfiyyətli təhsil təmin edən dövlət müəssisəsidir.

Bu günlərdə Nəseh Mirzadə 2020/2021-ci tədris ilində adıçkilən təhsil müəssisəsinin ən yaxşı müəllimi fəxri adına layiq görüldü. "Harmony Science Academy - Sugar Land"-in təhsil müəssisəsinin internet sahifəsində yerləşdirilmiş rəsmi açıqlamasında bu barədə bildirilir:

“Cənab Mirzadəni “İlin müəllimi 2020-2021” adı alması münasibətilə təbrik edirik. Bu gün biz sizi bütün şagirdləri üçün mümkün olan hər şeyi edən həssas və əməksevər pedaqoq kimi tanıyırdıq. 2015-ci ildə 3-cü sinif riyaziyyat müəllimi kimi yoluna bizimlə başlayan cənab Mirzadə son 6 ildir HSA-SL öyrənmə cəmiyyətinə xidmət edir. Yalnız şagirdlərimizə deyil, bütövlükdə məktəbimizə olan bağlılığı onu bu cür tanınmağa layiq edir. Cənab Mirzadə, övladlarımız üçün gördüyünüz bütün işlərə görə sağ olun. Komandamızda olmağımızdan çox məmnunuq!”

Nəseh Mirzadə “Azərbaycan müəllimi”ne eksklüziv müsahibəsində “İlin müəllimi” adına layiq görülməsi və pandemiya dövründəki fəaliyyəti ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

- “İlin müəllimi” necə seçilir və hansı kriteriyalara əsaslanır?

- “İlin müəllimi” adı əsasən şagirdlərin göstərdiyi nəticələrə əsaslanır. Yəni, müəllim şagirdlərlə işi necə qurub, dərindən sonra şagirdlərlə necə işləyir, valideynlərlə əlaqə saxlayırımı - bütün bunlar ən yaxşı müəllimi seçmək üçün əsas kriteriyalardır. Bundan əlavə, evlərdə gedərək şagirdlərin yoxlanılması - yəni şagirdin evdə dərslərə necə hazırlaşması ilə tanışlıq, valideynlərlə söhbət aparmaq da buraya aiddir. Bütün bu faktorlar nəzərə alınaraq, müəllimin öz pedaqoji fəaliyyətini uğurla həyata keçirməsinə dair qərar verilir. Burada əsas şagirdlərin göstərdiyi nəticələrdir, yəni testlər, sinifdən-sinəfə keçid zamanı şagirdlərin əldə etdiyi nailiyyətlər. Bu nəticələr müəllim üçün ən yüksək göstəricilərdir. Bunun əsasında müəllim haqqında rəy formalaşır. Əsas kriteriya şagirdlərin bilikləridir. Ona görə də müəllimin şagirdlərlə necə işləməsinə, şagirdlərin sonda imtahanları necə verməsinə diqqət yetirilir. Valideynlərlə iş ikinci plandadır. Müəllimin valideynlərlə işləməsi, şagirdləri daim izləməsi və onların uğur qazanması üçün gördüyü işlər qiymətləndirilir.

- Bu ad müəllimlərə nə kimi üstünlüklər verir?

- Yaşadığımız ştatda da bir neçə təhsil şöbəsi var. Onlardan biri də Hyuston şəhərindədir. Hyustonun əhalisi 4 milyondan artıqdır. Məktəblər təhsil şöbələrinə tabedir. Ən yaxşı müəllim adına təbrik müəllimi yox, bütün müəllimlər öz namizədliklərini verirlər. Bu, səsvermə yolu ilə müəllimlər arasında keçirilir. Kim çox səs qazırırsa, ən yaxşı müəllim adı da ona verilir. Bu ad müəllimlərə çox böyük üstünlüklər qazandırır.

Ən yaxşı müəllim işlədiyi məktəbi tərk edib başqa məktəbə keçmək istəyirsə və bu zaman müsahibə götürülürsə, onun üstünlüyü var ki, işlədiyi təhsil müəssisəsində ən yüksək göstəriciləri olub və “İlin müəllimi” adına layiq görülsün. Bu, onun istənilən məktəbə dəyişməsinə kömək edir. Rəqabət mühitində gəlməyə, təbii ki, bütün müəllimlər bu prosesdə iştirak edir, kim çox səs toplarsa, qalib elan olunur.

- Hazırda tədris prosesi necə keçir?

- Hazırda dərslər onlayn keçirilir. Valideynlərin arzusu ilə uşaqlar məktəbə gedə və ya evdə dərslərinə davam edə bilərlər. İşləyən valideynlər, adətən, uşaqlarını məktəbə göndərirlər. Bu zaman həm sinifdə, həm də evdə oturan uşaqlara dərs keçilir. Ancaq bu, çox çətinidir. Yəni əyani dərslərdə müəllim uşağın səhvlərini göstərə bilir, onu başa salır. Amma evdə uşaqlar nəzarətdən kənar qalır, ona görə diqqətsiz olurlar; ən yaxşı hal uşaqların dərslərdə iştirak etməsidir.

Onu da qeyd edim ki, dərslərin övəlindən məktəbdə neçə şagird varsa - birinci sinifdən, 6 yaşdan V sinfə kimi bütün ibtidai təhsil pilləsində təhsil alan uşaqların hər birinə kompüter verilir. İlin sonunda isə yığılır. Yəni bütün şagirdlərə, hətta bir evdə 3 şagird varsa və məktəbə gədirsə, hər birinə məktəb tərəfindən kompüter çatdırılır. Valideynlər kompüter almır. Buna görə də uşaqlar çalışırlar ki, diqqətlə dərslərinə qulaq assınlar, kompüterdən istifadə etsinlər.

Qeyd edək ki, Nəseh Mirqələm oğlu Mirzadə 1987-ci il sentyabrın 26-da Zəngilan rayonunun Mincivan qəsəbəsində müəllim ailəsində anadan olub. Nəsehin atası Mirqələm müəllim Zəngilan rayonu ermənilər tərəfindən işğal olunana qədər Cahangirbəyli kənd və Mincivan natanam orta məktəblərində ingilis dili fənnini tədris edib. İşlədiyi müddətdə “Baş müəllim” adına layiq görüldü və “Təhsil əlaçısı” döş nişanı ilə təltif olundu. Ailə 1993-cü ildə, rayon işğal edildikdən sonra Bakıya köçüb. Mirqələm müəllim Bakıxanov qəsəbəsindəki 271 nömrəli tam orta məktəbdə müəllimlik fəaliyyətini davam etdirib. O, “Ali kateqoriya”lı müəllim adına layiq görüldü. Anası mərhum Nigar Əliyeva da Zəngilan rayonu Cahangirbəyli kənd orta məktəbində coğrafiya fənnini tədris edib. Bakıya köçdükdən sonra 271 nömrəli tam orta məktəbdə coğrafiya və tarix müəllimi işləyib. Nəseh ilk təhsilini 271 nömrəli tam orta məktəbdə başlayıb. 1998-ci ildə IV sinfi başa vurduqdan sonra ailəsi ilə Amerika Birləşmiş Ştatlarına köçüb. Orta məktəbi ABŞ-ın Texas ştatında Hyuston şəhərində bitirib. 2013-cü ildə Hyuston Universitetini bitirən Nəseh hazırda Hyustonda orta məktəbdə riyaziyyat və dünyəvi biliklər (Science) fənnini tədris edir.

Oruc MUSTAFAYEV

Qeyd edək ki, N.Mirzadənin dərs dediyi uşaqların valideynləri də öz rəylərində Azərbaycanlı müəllim barədə ürək sözlərini dilə gətiriblər. Onlardan bəzilərini təqdim edirik:

Kashif Bavany:

- Təbriklər cənab Mirzadə. Bu ad bildiyimiz və qəbul etdiyimiz gerçəkliyin təsdiqidir.

Kristi Hebert:

- Təbrik edirəm, cənab Mirzadə! Siz bu ada tamamilə layiqsiniz. Bu il qızım Sofiyanın müəllimlərindən biri olduğunuz üçün sizə çox minnətdaram.

Məhcəbin Xürrəm:

- Təbrik edirik! Sən buna layiq idin. Oğlum Ayan sən üçün çox darıxdı!

Srabani Roy Akilla:

- Nəseh müstəsna və inanılmaz liderlik keyfiyyətlərinə malik layiqli bir müəllimdir! Kiçik oğlumun bəxti gətirdi ki, 3-cü və 5-ci siniflərdə onun riyaziyyat müəllimi övladım üçün ehtiram və heyranlıq nümunəsi oldu. Cənab Mirzadəyə gələcəkdə daha böyük uğurlar, bol şanslar və daha çox tanınmasını arzulayıram! Təbrik edirik Nəseh!